ODDZIAŁ KRAKOWSKI PTZCA – 30 LAT DZIAŁALNOŚCI

I. Powstanie Oddziału

W 1982 r. po okresie zawieszenia w stanie wojennym, podjęło działalność Polskie Towarzystwo Zwalczania Chorób Alergicznych. Dokonano zmiany statutu, który został zarejestrowany 5 marca 1983 r. Z inicjatywy grupy członków w maju 1983 r. powstał Oddział w Krakowie, zatwierdzony przez Zarząd Główny zalegalizowany został decyzją administracyjną wydaną w imieniu Prezydenta Miasta Krakowa.

W 1995 r. zgodnie z prawem o stowarzyszeniach, wypełniając uchwałę Walnego Zebrania, Zarząd Oddziału wystąpił do Sądu Wojewódzkiego w Krakowie o wpis do rejestru stowarzyszeń. Wpis dokonany został w dniu 30 czerwca 1995 r. i Oddział uzyskał w ten sposób osobowość prawną. W 2002 r. Oddział uzyskał wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, a w 2005 r. status organizacji pożytku publicznego.

Oddział działa na terenie woj. małopolskiego, a zrzesza członków również z terenu innych województw, gdzie dotychczas nie powstały jeszcze samodzielne oddziały.

Oddział inicjował powstawanie i pomagał w organizacji innych oddziałów Towarzystwa, do których przekazywał członków tam zamieszkałych. Tak powstały Oddziały w Kielcach, który został rozwiązany w 2006 r., Częstochowie, Rybniku, a częściowo także w Katowicach.

II. Członkowie Oddziału

W skład Oddziału, oprócz założycieli, weszli członkowie Towarzystwa, którzy dotychczas nie należeli do innych wcześniej powołanych oddziałów, a składki swe opłacali wprost do Zarządu Głównego.

W ten sposób ukształtował się aktualny stan organizacyjny, wg. którego aby zostać członkiem Polskiego Towarzystwa Zwalczania Chorób Alergicznych należy przystąpić do odpowiedniego jego oddziału.

I tak **6 maja 1983 r**. na zebraniu grupy inicjatywnej został wybrany pierwszy skład Zarządu Oddziału. Na Przewodniczącą została wybrana dr Maria Ogiegło-Orlińska, na wiceprzewodniczącego mgr Tomasz Wędrychowski, na sekretarza mgr Janina Policht, na skarbnika Stanisława Walkonowska. W skład Komisji Rewizyjnej wybrani zostali mgr Stanisław Zwodzijasz, Józef Rozwadowski i dr Tadeusz Kornalewski.

10 stycznia 1985 r. dokonano następujących zmian, mgr Tomasz Wędrychowski dodatkowo objął funkcje Skarbnika, dokooptowano mgr Stanisława Zwodzijasza, który rezygnując z działania w Komisji Rewizyjnej objął funkcję Sekretarza; mgr Janina Policht oraz Stanisława Walknowska pozostały składzie Zarządu jako członkowie. Komisja Rewizyjna dokooptowała do swego składu dr Ewę Sanokowską.

28 lutego 1986r. Skarbnikiem został Helena Jakubowska, w skład Zarządu jako członkowie weszli: mgr Maria Jagodzińska, mgr Anna Jędrzejczyk i dr Władysław Pilch. W Komisji Rewizyjnej na przewodniczącą została wybrana dr Anna Głowacka. Reszta składu pozostała bez zmian.

W 1987 r. z funkcji Sekretarza zrezygnował mgr Stanisław Zwodzijasz obowiązki te przejęła mgr Maria Jagodzińska. Z pracy w Zarządzie zrezygnowały całkowicie Helena Jakubowska oraz mgr Anna Jędrzejczyk. Do składu Zarządu dokooptowano Barbarę Puzio, która objęła funkcję Skarbnika. Reszta składu pozostała bez zmian.

W 1988 r. do składu Zarządu dokooptowano mgr Mariana Sudę.

15 października 1989 r. Skarbnikiem została mgr Małgorzata Paduszyńska, Członkami mgr Robert Gębarowski, mgr Marian Suda oraz mgr inż. Maria Znańska. W skład Komisji Rewizyjnej jako członkowie weszli Barbara Puzio oraz dr Wiesław Stokłosa. Reszta składu pozostała bez zmian.

8 września 1995 r. drugim Wiceprezesem został doc. dr hab. med. Krzysztof Sładek, Sekretarzem mgr inż. Maria Znańska a na Członków wybrano mgr Marie Jagodzińską oraz Barbarę Puzio. Natomiast w Komisji Rewizyjnej na Członków wybrano mgr Julitę Nalewajską i dr Mieczysławę Tokarczyk. Reszta składu pozostała bez zmian. Władze Oddziału działały w tym składzie przez okres kadencji przedłużonej zmianą statutu.

16 września 1999 r. Z pełnienia funkcji Prezesa Oddziału zrezygnowała dr Maria Ogiegło-Orlińska i równocześnie objęła funkcję Przewodniczącej Komisji Rewizyjnej. Nowym Prezesem została doc. dr hab. med. Grażyna Czerniawska-Mysik, nowym Sekretarzem dr med. Grażyna Bochenek. Członkiniami zostały dr med. Ewa Cichocka-Jarosz, mgr Maria Jagodzińska, dr Elżbieta Rybicka, mgr Małgorzata Strzelecka, mgr inż. Maria Podlaszecka-Znańska. Na Sekretarza Komisji Rewizyjnej została wybrana mgr Julita Nalewajska natomiast Członkiniami zostały Anna Irlik, Jadwiga Motyka-Czubaj oraz Zofia Wróbel. Reszta składu pozostała bez zmian.

W roku 2001 z funkcji Prezesa i z pracy w Zarządzie zrezygnowała doc. dr hab. Grażyna Czerniawska-Mysik. Na Prezesa Oddziału wybrany został Prof. dr hab. med. Krzysztof Sładek, a funkcję drugiego Wiceprezesa objęła mgr Maria Jagodzińska. Zarząd do końca kadencji działał w składzie dziesięcioosobowym. Z pracy w Komisji Rewizyjnej zrezygnowała Jolanta Motyka-Czubaj i do końca kadencji Komisja działała w składzie czteroosobowym.

11 września 2003 r. mgr Tomasz Wędrychowski oprócz pełnienia funkcji wiceprezesa został również kierownikiem biura. Członkami Zarządu zostali Piel. Dypl. Danuta Czekaj, dr med. Mamert Milewski, Barbara Puzio, mgr Maria Małgorzata Strzelecka, mgr Marian Suda oraz mgr inż. Maria Podlaszecka-Znańska. Do Komisji Rewizyjnej jako członkowie dodatkowo zostali zgłoszeni dr med. Krystyna Targosz oraz Zygmunt Broczkowski. Reszta składu pozostała bez zmian.

24 maja 2007 r. Do Zarządu Oddziału jako Członkowie weszli dr med. Łukasz Kasper oraz lek. med. Anna Janopulos. Do Komisji Rewizyjnej jako członek doszła Bernadeta Michalska.

W lutym 2010 r. nastąpiła zmiana na stanowisku prezesa Oddziału, gdyż Prof. dr hab. med. Krzysztof Sładek zrezygnował z funkcji prezesa Oddziału i zgodził się pozostać w składzie zarządu jako wiceprezes. Nadal pozostał Dyrektorem Szkoły dla Chorych na Astmę i Inne Choroby Alergiczne. Funkcję prezesa pełniła dotychczasowa wiceprezes Maria Jagodzińska.

28 maja 2011 r. odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Oddziału. Z kandydowania zrezygnowała doc. dr hab. med. Grażyna Bochenek, dr Maria Ogiegło-Orlińska, mgr Tomasz Wędrychowski i mgr Bernadeta Michalska. Nie kandydowała również mgr inż. Maria Podlaszecka-Znańska, która w tym czasie była chora i niedługo po tym zmarła. Na stanowisko prezesa wybrany został Dr med. Łukasz Kasper, na Wiceprzewodnicące zostały wybrane Zofia Wróbel (dotychczas w Komisji Rewizyjnej Oddziału), Ewa Pacułt oraz mgr Maria Jagodzińska.. na sekretarza Oddziału wybrano Annę Król, skarbnikiem pozostała Małgorzata Paduszyńska, członkami pozostały Danuta Czekaj, Barbara Puzio i wybrano Dr Krystynę Targosz, która poprzednio była w Komisji Rewizyjnej. Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej została dr Anna Gawor, Sekretarzem mgr Gizela Grabowska a Członkinią dr med. Antonina Mazurkiewicz.

W kwietniu 2012 r. Zarząd Oddziału na posiedzeniu plenarnym przyjął rezygnacje z pełnionych funkcji Ewy Pacułt i Marii Jagodzińskiej. Zarząd działa w składzie siedmioosobowym.

W lutym 2013 r. niestety zmarła dr Maria Ogiegło-Orlińska, pogrzeb odbył się na cmentarzu Batowickim, uczestniczyli w nim członkowie Oddziału, zamieściliśmy nekrolog w „Dzienniku Polskim”.

Przez cały okres działalności kolejne zarządy starały się o wzrost liczby członków, by objąć działalnością Towarzystwa jak największą liczbę chorych. Od początkowej liczby 100- 140, w niektórych okresach Oddział Krakowski zrzeszał powyżej tysiąca członków. W ostatnim okresie do Oddziału należy 142 członków. Ich liczba jest zmienna, gdyż przestrzegane są statutowe warunki terminowego opłacania składek.

III. Główne kierunki działalności statutowej

- **Informacja i edukacja członków**

Teren działania, liczba członków i brak stałego lokalu spowodowały, że Oddział niemal od powstania wydawał i przekazywał członkom pod ich adresy domowe komunikaty z informacjami o bieżącej działalności i o schorzeniach alergicznych. Rozprowadzane były przy nich ukazujące się ówcześnie broszury edukacyjne, wydawane także we własnym zakresie (w latach 1992 i 1993 „Alergia pyłkowa" doc. Krystyny Obtułowicz i „Astma oskrzelowa – postępy w diagnostyce i leczeniu" doc. Grażyny Czerniawskiej-Mysik).Organizowane były wykłady i prelekcje dla pacjentów.

Dzięki Glaxo Wellcome od 1994 r. członkowie Oddziału otrzymują wraz z komunikatami kolejne numery poradnika ALERGIA ASTMA, a dzięki innym firmom farmaceutycznym wydawane przez nie poradniki i materiały informacyjne dla pacjentów.

Forma i częstotliwość ukazywania się komunikatów była dostosowane do potrzeb i aktualnych możliwości technicznych od okresowych powielanych do corocznych drukowanych. Od kilku lat komunikaty wraz z materiałami informacyjnymi, wydawane 2-3 razy w roku i nadal są przesyłane członkom pod ich adresy domowe.

- **Prowadzenie Szkoły dla Chorych na Astmę i Inne Choroby Alergiczne**

Od 1995 r. nasz Oddział organizuje kursy Szkoły dla Chorych na Astmę we współpracy z II Katedrą Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum UJ w Krakowie oraz z Małopolskim Oddziałem PTA. Od czasu powołania do dnia dzisiejszego Szkoła przeszkoliła już w różnych formach swojej działalności ok. 9350 osób, z czego większość w intensywnych kursach „Jak żyć z astmą", „Jak żyć z POChP" oraz w wprowadzonych w 2012r. nowych kursach pn. „Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia w chorobach alergicznych".

W bieżącym roku oprócz wyżej wymienionych kursów Oddział będzie prowadził dodatkowy kurs pn. „Jak żyć z chorobami alergicznymi". Od ubiegłego roku prowadzimy również

w ramach każdego kursu „Seminarium pomocy psychologicznej”. Uczestnicy kursów otrzymują bezpłatne materiały edukacyjne.

Zajęcia Szkoły są obecnie realizowane w latach kalendarzowych, co ułatwia dostosowanie działalności merytorycznej do sposobu jej finansowania i układania budżetu Szkoły, a także do możliwości jej finansowania przez sponsorów, darczyńców, a także przez władze samorządowe. Szkoła, oprócz organizowania działań w siedzibie w Krakowie zorganizowała Filie terenowe w Tarnowie powołaną w listopadzie 2005 r. oraz w Nowym Sączu powołaną w listopadzie 2006 r. Organizowanie Fili ma na celu ułatwienie uczestnictwa i przybliżenie możliwości edukacji do miejsca zamieszkania słuchaczy.

Szkolenie bez względu na przynależność do Towarzystwa jest dla pacjentów bezpłatne.

Szkoła finansowana jest z darowizn firm farmaceutycznych, które przekazują też materiały dydaktyczne, **za co im serdecznie dziękujemy**. Szkoła jest także dofinansowywana przez Urząd Miasta Krakowa, Urząd Miasta Tarnowa, Urząd Miasta Nowego Sącza, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu.

- **Organizowanie Dni Alergii**

Zainicjował je Zarząd Główny Towarzystwa w 1992 r. Oddział początkowo uczestniczył w ich organizacji, a od 1996 r. organizuje je samodzielnie, zawsze w terminach zbliżonych do pierwszego dnia kalendarzowej wiosny.

Na program Dnia Alergii składają się dwie sesje naukowo-szkoleniowe dla lekarzy i sesja edukacyjna dla pacjentów. Poziom wykładów i znakomici wykładowcy sprawiają, że z roku na rok w Dniu Alergii bierze udział coraz więcej firm farmaceutycznych (które wystawiają swoje stoiska informacyjne i jako współorganizatorzy opłacają koszty organizacyjne)oraz liczni lekarze i pielęgniarki (ok. 4 000 osób) – w sesji naukowej i pacjenci(ok. 1 500 osób) w sesji edukacyjnej. Organizatorów cieszy liczny udział i zainteresowanie okazywane zwłaszcza przez lekarzy pierwszego kontaktu.

- **Zbiórka kurzu dla produkcji alergenu diagnostycznego**

Kurz domowy, jako surowiec do produkcji alergenu był przeznaczony dla Wytwórni Surowic i Szczepionek BIOMED w Krakowie. Członkowie Oddziału oraz Oddziałów w Kielcach i Częstochowie zbierali go przez jedenaście lat aż do 1998 r., umożliwiając w ten sposób ciągłą produkcję alergenu i realizując w ten sposób w praktyce statutowe cele Towarzystwa tj. zwalczanie chorób alergicznych.

- **Pomoc dla chorych na schorzenia alergiczne**

Pomoc chorym polega na zbieraniu środków finansowych i udzielaniu potrzebującym członkom Towarzystwa zasiłków przeznaczonych na zakup niezbędnych leków i aparatury. Działalność ta prowadzona jest od 1992 r. i finansowana ze składek i darowizn członków zwyczajnych, a także z darowizn członków wspierających i sponsorów. Komisją przydzielającą zasiłki od jej powstania kieruje doc. dr hab. med. Grażyna Czerniawska-Mysik, przy pomocy Barbary Puzio i Anny Król. Od 1992 r. wielu członków skorzystało z pomocy, co umożliwiło im kontynuowanie coraz droższego leczenia astmy i innych schorzeń alergicznych.

- **Organizacja Środowiskowego Koła Pielęgniarstwa Alergologicznego**

Środowiskowe Koło Pielęgniarstwa Alergologicznego powstało w ramach Oddziału w 1999 r. Zrzesza pielęgniarki pragnące podnieść swoje kwalifikacje zawodowe w zakresie leczenia i przeciwdziałania astmie, przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc oraz innym schorzeniom alergicznym. Od 2000 r. zorganizowało, przy pomocy Małopolskiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych oraz II Katedry Chorób Wewnętrznych, dwa specjalistyczne 60-godzinne kursy alergologiczne, które ukończyło 82 osoby, otrzymując stosowne certyfikaty Izby Pielęgniarskiej. Prowadzi także bieżące szkolenie swoich członków. Współdziała przy organizacji kolejnych kursów. Członkiem Koła może zostać każda pielęgniarka, która przystąpi do Oddziału Towarzystwa w Krakowie. Od pewnego czasu Koło nie prowadziło szerszej działalności, gdyż działalność szkoleniową przejęły uczelnie oraz Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych.

- **Działalność interwencyjna**

Od lat Oddział wspiera członków wydając różnego rodzaju opinie popierające ich starania w różnych życiowych sprawach. Przez wiele lat prowadzone były starania o poprawę warunków

lokalowych Poradni Alergologicznych na terenie Krakowa, częstokroć z pozytywnymi rezultatami.

W 1998 r. po zniesieniu tzw. „zielonych recept” Oddział podjął intensywne starania o obniżenie kosztów leczenia i kierował pisma do Ministra Zdrowia oraz do Premiera, a także wnioski do Posłów i Senatorów Ziemi Krakowskiej. Uzyskano 5 interpelacji i interwencji poselskich. Przyczyniło się to w pewnym stopniu do wpisania astmy oskrzelowej na ministerialną listę chorób przewlekłych, a przez to do obniżenia kosztów leków dla przewlekle chorych astmatyków - na recepty „z niebieskim paskiem”.

Podobne działania zamierzamy kontynuować w miarę potrzeb.

IV Działalność organizacyjna

Przez ponad 14 lat Oddział opierał się wyłącznie na społecznej działalności członków i działaczy, sporadycznie, do konkretnych prac zatrudniając pracowników w ramach umów zlecenia. W miarę rozwoju działalności było to coraz trudniejsze i dlatego, gdy jej rozmiary, a w szczególności pełna i dość skomplikowana organizacja Szkoły dla Chorych na Astmę, przekroczyły próg możliwości społecznego działania, powołane zostało od 1 lutego 1998 r. biuro Oddziału. Pracownicy pozostawiając społecznemu Zarządowi podejmowanie decyzji - pełnią dyżury, załatwiają obszerną korespondencję, prowadzą ewidencję księgową, organizują nabór słuchaczy oraz bieżąco obsługują Szkołę dla Chorych na Astmę i inne działania Oddziału.

Stało się to możliwe dzięki współpracy z II Katedrą Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum UJ, przy której Oddział miał siedzibę od swojego powstania i życzliwemu ustosunkowaniu jej Kierownictwa. Biuro mieściło się w pomieszczeniu użyczonym dla prowadzenia zajęć Szkoły oraz działalności edukacyjno-informacyjnej. Od 2010 r. przenieśliśmy się do innego pomieszczenia, które wynajmuje nam Szpital Uniwersytecki
w Krakowie i za które płacimy czynsz. Mimo poszerzenia działalności, a tym samym wzrostu pracy nadal zatrudnione są dwie osoby w łącznym wymiarze czasu pracy 0,8 etatu.

V. Podsumowanie

Na podstawie przebiegu i uchwał Walnych Zebrań Oddziału i okresowej ankietyzacji jego członków można stwierdzić, że trzydziestoletnia działalność Oddziału Krakowskiego PTZCA była zgodna z celami statutowymi Towarzystwa i dobrze służyła jego członkom oraz ogółowi chorych na schorzenia alergiczne.

Na zakończenie chcielibyśmy podziękować wszystkim Państwu za wieloletnie wspieranie działalności naszego Oddziału.

Dziękujemy wszystkim członkom władz Oddziału za bezinteresowną działalność dla dobra chorych.

Dziękujemy Śp. Prof. dr. hab. med Andrzejowi Szeklikowi za zrozumienie potrzeby edukacji chorych i naszej działalności. Dziękujemy za udzieloną pomoc

i udostępnienie lokalu biura naszemu Oddziałowi i Szkoły.

Ogromne wyrazy wdzięczności i podziękowania należą się Panu mgr. Tomaszowi Wędrychowskiemu za wszystko co zrobił i dalej czyni dla dobra Oddziału (od założenia Oddziału i pracę przez całe trzydziestolecie, w tym czasie pełnił funkcję wiceprezesa i Kierownika biura Oddziału, Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Dni Alergii w Krakowie).

Szczególne wyrazy wdzięczności przekazujemy Panu Prof. dr. hab. med. Krzysztofowi Sładkowi, współzałożycielowi i Dyrektorowi Szkoły, wieloletniemu prezesowi i wiceprezesowi Zarządu Oddziału, Przewodniczącemu Komitetu Naukowego organizowanych przez nas Dni Alergii w Krakowie.

Dziękujemy wszystkim wykładowcom, rehabilitantom, psychologom, pielęgniarkom i lekarzom-koordynatorom biorącym udział w działalności „Szkoły dla Chorych na Astmę i Inne Choroby Alergiczne" w siedzibie Szkoły, Filiach w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu

Pragniemy podziękować również firmom farmaceutycznym, a zwłaszcza: GSK Commercial, AstraZeneca Pharma Poland Sp. z o.o., Takeda Polska, Meda Pharmaceuticals, Boehringer Ingelheim, IBSiS BIOMED S.A., WZF POLFA S.A., które wspierały i miejmy nadzieję będą to czynić nadal, naszą działalność finansowo i rzeczowo. Podziękowania należą się również organom samorządowym Krakowa, Tarnowa i Nowego Sącza oraz wszystkim darczyńcom, których nie jesteśmy w stanie wymienić.